

	TBMM İYİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI
TARİH:	05.11.2018
SAYI :	10-029

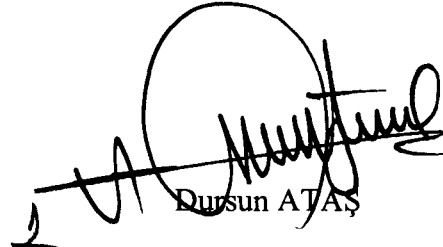
Dursun ATAŞ
Kayseri Milletvekili
Tarım, Orman ve Köyleri Komisyonu Üyesi

10/400

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk tarımı son 16 yıldır uygulanan yanlış politikalar nedeniyle çöküş aşamasına gelmiştir. Bu çöküş tarımsal üretim, istihdam, dış ticaret ve tarımsal enflasyon göstergelerine de yansımıştır. Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik krizden en çok etkilenen sektörlerin başında girdi maliyetlerinin artması vb. nedenlerle tarım ve hayvancılık gelmektedir. Türkiye bugün tarımsal arz ve gıda güvenliği bakımından riskli ülkeler arasına girmiştir. Türk tarımının sorunları, bütüncül bir anlayışla ele alınmalı, Türk çiftçisi sadece bir bakanlığın uyguladığı yanlış politikalarla mahkum edilmemelidir. Türkiye'nin tarımsal üretim bakımından tekrar kendi kendine yeter bir ülke olmasının önündeki engeller tespit edilmelidir. Tarım sektöründeki çözülme, sadece iktisadi yönleriyle değil, sosyal boyutlarıyla da ele alınmalı, üreticinin kırsal kesimdeki tarımsal üretimi bırakma nedenleri de ortaya konulmalıdır.

Türkiye için stratejik bir sektör olan tarımda tüm alt sektör ve ürünleriyle birlikte hem arz tarafında, hem de talep tarafında sorunların detaylı bir şekilde araştırılması gerekmektedir. Özellikle, son tüketici için ciddi bir sorun olan gıda enflasyonunun nedenleri değer zinciri ve ekosistem yaklaşımı çerçevesinde ele alınmalıdır. Tarımdaki çöküş, büyük illerimize göç baskısı olarak yansımış, birçok yeni sosyal sorunun ortaya çıkmasına da neden olmuştur. Türk tarımının sorunlarının, ulusal ve il düzeyinde üretim ve talep merkezlerini de dikkate alarak ortaya koymak ve bu sorunlara ilişkin doğru çözüm önerileri geliştirilmesini sağlamak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. .../.../2018

Dursun ATAŞ
Kayseri Milletvekili

GEREKÇE

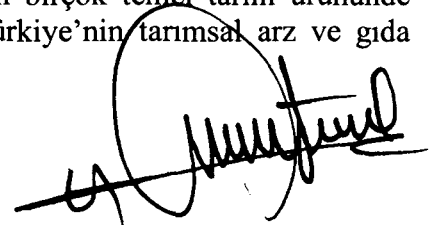
Anayasanın Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunmasına ilişkin 45 inci maddesinde “Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır. Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır.” hükmü yer almaktadır. Tarım Kanunun 21 inci maddesinde ise “Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamaz.” denilmektedir.

Ancak hükümet bugüne kadar tarıma hiçbir zaman Anayasanın ve Tarım Kanunun öngördüğü şekilde %1’lik payı vermemiş, çiftçi ve köylünün hakkını teslim etmemiştir. Örneğin, eğer Türk çiftçisine 2017 yılında GSYH’nın %1’i oranında destek verilmesi durumunda 31,1 milyar TL, 2018 yılında 37,4 milyar TL ve 2019 yılında ise 44,5 milyar TL ödenek tahsis edilmesi gerekirdi. Fakat hükümet yılı bütçelerinde Türk çiftçisine, 2017 yılında 12,8 milyar TL, 2018 yılında 14,5 milyar TL ve 2019 yılında 16 milyar TL destek vereceğini açıklamıştır. 2017-2019 döneminde Türk çiftçisine 113 milyar TL destek vermesi gerekirken, 43, milyar TL destekler için ödenek tahsis ederek, Türk Çiftçisinin 69,7 milyar TL desteğini kesmiştir.

Türkiye 2010 yılında 69,7 milyar \$’lık Tarımsal GSYH üretirken, 2017 yılında bu değer 51,7 milyar \$’a gerilemiştir. 2010 yılında tarımın GSYH içindeki payı %9 iken, 2018’in ikinci çeyreği itibarıyla bu oran %5,7’ye gerilemiştir. Aradaki, 18 milyar \$’lık fark ile Türkiye ABD’li, Brezilyalı ve Kanadalı vd. yabancı ülke vatandaşı çiftçileri finanse etmiştir. Son 8 yıldır tarımın GSYH içindeki payının düzenli olarak azaldığı görülmektedir. Tarım istihdamı ise 2018 ikinci çeyreği itibarıyla 5,2 milyon düzeyindedir. Tarımın istihdam içindeki payı ise 2005 yılındaki %27,5 seviyesinden 2018 yılı ikinci çeyreği itibarıyla %18,3’e gerilemiştir. Bunda hükümetin çiftçilerimize Anayasa ve Tarım Kanununda belirtilen %1’lik desteği kısması önemli bir faktör olmuştur.

Tarımdaki çöküş, süreci hükümetin yanlış politikaları nedeniyle son 8 yılda giderek hızlanmış, ekonomi politikalarındaki yanlış tercihlerin de etkisiyle tarımda her arz hem de talep tarafında enflasyon 2018 yılı Eylül ayı itibarıyla rekor seviyelere yükselmiştir. Tüketici fiyatlarına göre gıda enflasyonu % 27,7 ile son 14 yılın en yüksek düzeyine erişmiştir. Arz tarafında ise, tarım ve hayvancılık ürünlerinde ithalatın artması ve üretimde kullanılan ithal girdilerin (mazot, gübre, tohum, ilaç ve yem) fiyatlarının TL’deki zayıflamaya paralel artması sonucunda gıda enflasyonu yüksek seviyelerde devam etmektedir. Temel gıda ürünlerindeki toplam ortalama fiyat artışı 2003-2017 yılları arasında 4.5 katı geçmiştir. Türkiye’de ekilebilir tarımsal alanlar geçen 15 yılda %15 oranında azalmıştır. Kişi başına düşen sulanabilir arazi büyüklüğü de son 35 yılda yarı yarıya düşmüştür.

Dış ticaret bakımından, 2003 yılında Türkiye tarımsal üretimde kendi kendine yeten bir ülke iken, 2017 yılı sonu itibarıyla birçok temel tarım ürünü net ithalatçı haline gelmiş, tarımsal dış ticaret açığı 3,3 milyar \$ düzeyinde gerçekleşmiştir. Ürün bazında, mercimek, nohut, ceviz, badem, buğday, et ve canlı hayvan vb. bugün birçok temel tarım ürünü Türkiye dışa bağımlı hale gelmiştir. İlâveten, bu durum Türkiye’nin tarımsal arz ve gıda güvenliğini tehdit etmektedir.

..... Sayılı Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1 Melih Ergun	Muğla	Melih Ergun
2 Ayhan Fırat	Akşehir	Ayhan Fırat
3 J. Hakan Sıdkı	MERSİN	J. Hakan Sıdkı
4 Ahmet Kamel Elwan	BURSA	Ahmet Kamel Elwan
5 D. M. Saadet DELİSOĞLU	İZMİR	D. M. Saadet DELİSOĞLU
6 Aytun Gıray	İzmir	Aytun Gıray
7 Bedri YASAR	SAMSUN	Bedri YASAR
8 Mehmet Metanet Çulhaçoğlu	Adana	Mehmet Metanet Çulhaçoğlu
9 Hayrettin Nuhoglu	İstanbul	Hayrettin Nuhoglu
10 Tamer Akkal	Manisa	Tamer Akkal
11 Yasin ÖRTÜK	Denizli	Yasin ÖRTÜK
12 Behiç Gelik	Mersin	Behiç Gelik
13 İsmail OK	Balıkesir	İsmail OK
14 Tuba Vural Gök	Antalya	Tuba Vural Gök
15 DİMİT DİKBATIR	ŞAKARPA	DİMİT DİKBATIR
16 İ. Hüseyin Filiz	GAZİANTEP	İ. Hüseyin Filiz
17 Fehre Hın Yoluç	Konya	Fehre Hın Yoluç
18 Ayhan Altıntaş	Ankara	Ayhan Altıntaş
19 Aydın Adnan Sezgin	Aydın	Aydın Adnan Sezgin
20 FNEZ KAPLAN	TEKİRDAĞ	FNEZ KAPLAN